

Biblioteka Jagiellonska
stdr0010443

PANEGYRICUS
In Laudem
Magni Polonorum ac Svecorum
REGIS
VLADISLAI IV.
Pii, Felicis, Inclyti,
Victoris ac Triumphatoris,
ſemper Auguſti.

Scriptus
ab
HEINRICO á Boemelln.

Sub initio
Anni
M. DC. XXXV.

Patere, Fortissime Regum, inter lætantis Sarmatiæ, congratulantis Orbis voluptatem, humillimam mentem in Tua Regis Fortunâ suas relegere delicias. Cui quamvis capiendæ non sit, negligere tamen officioso stupore impos. Vota mundi, maximè Tuorum, meumq;, in Felicissima Coronæ Tuæ auspicia emissa, ita ceciderunt, ut ambiguum sit, Tuæ Felicitati ab ipsis quid adjectum fuerit, an illa Fortunæ Tuæ successum debeant. Comitari te armis, quibus non dabant momenta Rerum, Voti voluimus obsequio firmare Tuos gressus, Patriæ Salutis anxios. Nunc Tibi Triumphanti fractum armis Septentrionem, perculsum Tuâ Famâ atq; Adventu Orientem, utrumq; ex voto victum, mens exosa silentium redundantis lætitiæ affectum fundit, occurritque gratulabunda. Nescia mediusfidius principium dicendi occupare in amplitudine Tuarum Laudum. Quicquid enim in oculis Gentium gessisti, Triumphus fuit. Regnare Tuum, Triumphare, imò vivere, vincere. Non enim Tuorum gloria Facinorum sub Diademate nata est. Et ineptiarum apud alios Anni, maturum Te aptumq; immortalibus Factis habuerunt. Florem ætatis animiq; Divus Parens providâ mente Tuæque olim sortis præsagâ ab Aula in Campum duxit, vel quod sine te vincere nollet, vel ut tecum facilius vinceret, vel etiam, ut Exemplo Suo vincere Te doceret. Ibi

Tua simul Virtus Felicitasque, & Fatorum occulta intentio emicuit. Cœlum subiisti ipsi Naturæ grave tenero corpore, ut Patris vestigia gloriamq; tempestivè legeres. Aspera loca subegisti indefessis passibus & armis, quò Tyrocinium poneres Tuæ Virtutis. Cui Gens barbarie potens, nec mitior suo Cœlo concedere coacta, & ad ingentia dispendia colla sua subdere. Redibas Famâ auctior gratiorq; Patriæ, quam diversa hactenus vota, spes metusque angebant. Ab incunabulis enim mox Tuis ceu rivulo Jagellonii sangvinis exundantem Felicitatem sibi promiserat. Commodatos Spiritus, memores beneficii in Patriæ decus propensuros. Corpore jàm animi magnitudinem capiente, dum spem exequebaris, creabas metum. Ut quod usq; speraverat fidenter, timidè admitteret. Nimirum vero metu, ne Tecum periret, â cujus salute derivare suam cæpisset. Jam ista gaudia Regiâ mente repete, quibus Te Reducem salvumq; à Patriæ Tuoq; periculo Cives receperunt. Non puto dies omnes obliteraturos, unius diei tripudia, quæ Victori Tibi obvia, omnem Poloniam commoverunt, Tua magis exultantem Salute, quàm Victoriâ. A te enim aberrare non posse Victoriam indubium erat, dum Tu modò â vero Tui Patriæque Amore non aberrares in falsam periculosæ Fortitudinis speciem. Novi Honoris accrementum augebat immensum affectum. Princeps enim merueras Ducis nomen, ut insanos Moscos duceres, ad humanitatis fideique officia, quæ usq; fugissent. Suo jam Barbari exemplo, Civium animos flectebant ad Tui Reverentiam, ne Te olim sequi, tæderet. Hactenus & Tu Patrem sequutus ad inusitatum Tibi experimentum

tum Armorum, ut præire aliquando scires. Neq; hic satis mitia Tuæ Juventuti Fata, tulêre moram. Hostem dirum purioris Orbis, Patriæ destinarunt, Adolescentis Tuæ Virtutis novum Pensum. Ut Divo Patri profectum probares, Civibus affectum, Tu quoq; properanter in vim processisti. Dolus, immanitas, Furor teterrimi Hostis, cita arma & quæ Patris præverterent, poscebant. Cœlo egregiè provido, ut vicem officii Patri redderes, & ira Orientis in Tua Filii felicitate prius periret, quàm conspectu magni Patris percelleretur. Verus tùm, quia Solus, Victor cluebas, Patre non ægrè Famam Tibi attriti Hostis confectiq; Belli cedente. Quò vel sic Filiale obsequium pensaret, accenderetq; ad majora spontè currentem Indolem. Noverat Divinus Senex compendio ire gloriam per Filium in Patrem; seq; gloriosum & felicissimum ducebat, Te Filio pro ipso pugnare gnaro & vincere. Patria vero ingenti discrimine & quod Orbem urgebat in præcipitia, levata, Beneficium Tuum profitebatur, quod nec debere sufficiebat. Etenim Sol verè Oriens ei splendebas ab Oriente, ubi non vanè metuerat sibi noctem ac perpetuas tenebras parari. Quas inferri Tua Virtus atq; ardor pro Patre & Patriâ cernendi prohibuit. Referebas Tuo regressu obscuræ Lucem, exanimi calorem, vice pie inversâ, ut Tua Nutrix per te servaretur. Incapax tantæ Felicitatis, qua grassatorem Orbis retuderas; Neq; se meritam sic amari rata, ut tuis periculis salva esset. Obvium te ferendo Osmanno Cœde bachanti in Cives, magis eam amasti, quam voluit. Teneram Tuam ætatem, oblitam sui in adultam Barbarorum ferociam, omnem Fortunam, Spes omnes frustra profundere, Tua alacritate, & vi Hostium consternata innuebat. Etenim in istam immitium Populorum molem, ultra Maria & ipsos solis excitam terminos, neminem videbat posse ire, nisi qui simul paratus esset & perire. A quâ sperare Victoriam time-

mebat,& solum Non Vinci, in Votis habebat ac Victoriæ gloriâ. Majora igitur ipsius spe Votisq; præstitisti, retulisti, paria Tuæ Indoli, cui Nemo Heroüm par unquam. Ut Te non immeritò in primâ ætate magis mirati simus, quàm illorum aliquis per universam laudatus. Jam Pater, Patria, Hostes, Tuæ documenta mentis hauserant. Nihilq; restabat, quàm ut Fatorum ludibrium Tuæ Virtuti feliciter cederet. Alibi quippe vereri solitorum, ne si summam Fortunam ac Mentem dent homini, DEUM faciant ex Mortali. Multis casibus Juventutem tuam erudire voluerunt, ut eorum Invidiâ superatâ transires in ordinem Deorum. Specie igitur Inclementiæ positâ, invictæ Tuæ Virtuti brabeum, maximo cum Patris & Patriæ placito detulêre. Dabat Tibi Pater Regnandi locum, qui olim pugnandi; ut gloriosè regnares, qui antè fortiter pugnaveras. Lœtâ Patriâ Tuum pensandi felicitate amorem; nec minus promptâ, Patris fatalem nutum exsequi. Quem ideò mortalia censebat reliquisse, ut ad Immortalia Facinora ampliorem Tibi viam panderet. In amplexus sic Tuos, Patre orba & Rectore, fidenter concessit. Haud fallaci spe, quicquid ureret, eâ manu iri sopitum, quæ nunquam cessasset de se mereri benè. Tua illa dextra erat VLADISLAE, Bellax, & in levamen prona patriæ. Hostibus ad Terrorem usq; nota, ut pendente statu Res ejus infelici scelere turbare mallent, quàm Te Rege, tempore melioris Causæ Fata experiri. Metuebant enim quod Patria à Te sperabat. Ut qui Solo hactenus Affectu pro eâ excubasses, stimulo collati Honoris, de novo Titulo graviora agendi præcepta caperes. Ipsi igitur suum odium præcociter exserere, pactorum relligione Sanctos fines vastare, quasi deserti Regni & VLADISLAO vacui. Remanserat enim Mosco plagarũ sensus, nec tàm in proclivi fuerat curare vibices Polonæ disciplinæ, quàm iras concitare. Doloris adeoq; acer-

bitas,

bitas, animũ sponte mobilem, levemq; retrò tulit ad malitiam atq; Invidiâ cujus magis expediret meminisse, quàm Poloni Beneficii. Infelix Natio, & indies miserior, postquam Tuam VLADISLAE, Clementiam ferre non potuit, quàm antè submisse ambivit. Tuis enim & Divi Patris armis severè castigata, in extrema abiisset deliquia, ni Vestram Humanitatẽ majorẽ esse, voluissetis ejus perfidiâ. Unde impetrabilis apud Vos erat vindictæ petens moram. Quam ideò duris subditis Mitis Dominus concedebas, quod lenitate malles stuporem corrigere, quàm asperitate frangere. Sed gratiam quietis malèquieta perfidia invidiosè in maximos suos motus convertit. Res quippe domi angusta nec sceleri novo sufficiens, exterorum tentare jussit voluntates. Jucundior habebatur Servitus quæsita, quàm imposita. Invitati populi ambibãt littus, Novasq; vias, quibus ad tàm liberalem hospitem iretur, aperiebant. Terra, gloriæ messem, Marti præbere Tuo solita, Mercurio pandebatur extraneo. Serere, metere, fodere, venari in Moscovia, hactenus ignotæ Gentis erat occupatio. Ipsi incolæ nihilminus, quàm terram colebant, nihil colligebant magis, quàm odium in Te humanũ Dominum & nova perfidiæ pabula. Dabatur enim specioso jugo aliqua merces, ne gratis Avaritiæ mancipium essent, qui ingenuum Virtuti Tuæ obsequiũ præstare tergiversabantur. Utq; ea rectè scilicet erogaretur à stupidis possessoribus; & hic suas partes interponebat Advenarum Consilium. Polonos, Gentem felicem militandi adjicientemq; generositati antiquæ nova armorũ compendia, indies graviorem suis hostibus, non posse aliter, quàm arte simili eludi. Extranea arma, milites extranei inculcabantur, ut ad extraneos, ipsos Consultores, rediret hospitis stulti atq; ignavi lucrum. Sperabat pecus Arcadicũ, Leoninam pellem sibi ingenti fore subsidio, quippe quæ si non in exitium populi invicti, terrorem tamen valeret, Inde

D mul

multorũ Annorũ adolevêre apparatus, quasi Mars ipse exulatum in Moscoviam abiisset. Nihilominus arti suæ diffisus Moscus, q̃ non benè didicerat, adq; suos cõversus mores, minus in rem suam duxit, protrahere impetum in id tempus, q̃ Polonos armaret. Circũ venire igitur voluit, specie præveniendi, quibus metũ infestorũ Armorũ ipsa Fides demebat. Excessus SIGISMUNDI Patris Tui maturo sceleri subdidit stimulos, q̃ vigilans ejus Majestas feliciter usq; morata fuerat. Quasi impuniùs in viduã Remp. peccaretur; ubi procerum animi, creandi Novi Regis studiis in partes distraherentur, incuriamq; externi periculi. Sed cæcũ animi Barbarũ, Patriæ & Fatorum concordia p̃ Te VLADISLAE mox confudit. Tu Unus ille eras, qui superorũ & mortaliũ omnium suffragiis Patriæ servandæ, domandis hostibus censebaris. Ut Polonarũ summa Rerũ nullius æmuli invidiâ morante vel ambitione, Tibi deferretur. Invidente q̃vis Orbe Sarmatiæ monumentũ Libertatis, Liberas voces, & Te Regem, qui Polonorum Regum gloriã sic excipiebas, ut teneres, augeres. Documento in omnes ætates, Reges Polonos regere Remp. non perdere. Insignia enim & à Libero cõcessa populo Majestas, Regibus familiare fascinum, optimos quosq; solitum mancipare, Tuam Virtutem ampliter instruebant. Solâ olim solitudine laborantẽ, cum nolebas Augusti Patris p̃cipere merita. E cujus Te manu Leges & Arma accepisse extemplò monstrabas, ut illis patriã regeres, his defenderes. Taliter enim affectã invidia dubiũ an Benignitas Fatorũ Tibi offerebat. Cui sanandæ ut quantũ industriæ molestæ impenderes, tantũ Tuo nomini adjiceres gloriæ. Regni Interregno moti fluctus cõpescere primum Tibi erat, & internis Patriæ mederi vitiis, ne magis Resp. labasceret suo morbo, q̃ insidiis Hostiũ. Inter hęc veterum Regum Patrisq; immortalis imitamenta, remotorũ Civium querelæ ac pericula Te evocabant. Ad aleam Martis, quam

quam jàm tùm usurparę perfidus ac rebellis Septentrio occupaverat. Quanquam Tibi Miti Principi & Bellignaro Calamitatũ, minus volupe erat Regnandi initia tumultibus deformare. Mille Belli casus atq; incommoda, quæ citiùs corruptissimis his moribus sentiuntur, quàm dicũtur, librabas altâ mente. Quocunq; Fortunã, non sine vasticie, & malorũ cumulo inclinare. Conscientia tamen Nominis, subditorumq; angustiæ vicerunt. Et illorũ Civium regenda Fides erat, qui improvisos, hostis, ruptoris Fœderũ, insultus solâ eludebant Constantiâ. Cui suppetias ferre Exemplum, Res nostra tempestate in utramq; partem validissima cogebat. Alioquin neminem Fide bellũ, suo malo, protracturum, qui alios spe subsidiorum vanâ, perire miserius, vidisset. Ne igitur Pacis Amor in otii transiret infamiã, Tuus Liberator ille Patriæ animus Parendum Necessitati duxit. Potissimum, spondentibus maxumis Oraculis successum Pristinæ Tuæ Virtuti. Perfidiâ Hostis quamvis, suâ opinione, Felix, ob spem minùs paratum Smolenscum subigendi primo impetu. Infelicissimus tamen stultâ perfidiâ neq; attentâ satis, Polonâ Curâ Moscâ ibi indolem probè esse emuscatam. Procedebat ad Muros Urbis, veri obsequio Domini validioris quàm præsidio. Nequicquã ferox in lapides, vanis in animos Civiũ tentamentis. Adjiciebat minas prolixumq; obsidiũ, pignus gravioris excidii. Tibi Soli VLADISLAE Perfidia Mosci felicitati fuit. Ut olim in improbi populi tergis gloriosa Juventutis præludia absolveres, Victorq; abires à doloso mancipiorũ regimine in multã spem Patriæ. Regia verò Tua Arma sub Bono omine certissimæ in perfidos Victoriæ moveres, referresq; victricia. Non enim meliorem sibi sortem promittere Moscus poterat, quam communem omnium Rebellium, pereundi. Nec Tu sequiorem rerum sentire fluxum, quam Officii Tui Jurisq; merebatur Sanctitas. Rex ibas Supremæ Legis monelâ

 Regno

Regno periclitanti opitulus; Dominus, novo furore æstuantes rebelles sedaturus, quos vindictæ intercapedo frustrà melioris mentis monuisset. Grandire voluisti gradus per spatiosa Terrarum intervalla, quò properè faceres, quod prospere posse Te, videbas. Venisti, vidisti Hostem, qui post scelus, extremam Ducatus Tui molem contra Te exciverat. Numero Tuam Virtutem turbatum iri ratus, quasi ille diutiùs perire posset, quàm Tu vincere. Vincere autem Hostem differebas gloriose, ut Tuis parceres. Unum cupidior servare Civem & Polonum, quàm mille perduelles, Moscosq; perdere. Non ut supplicium morâ tolleres, sed per sangvinis melioris parsimoniam, compendiosâ gravitate exasperares. Smolenscum Urbem veterem, ultra Centum Annos à Moscis suâ Arte ereptam Polonis, Ductu Divi SIGISM. III. Patris Tui, & Tuâ Polonorumq; receptam Virtute, inveniebas opere, armis, Hostium Corporibus circumseptam. Miserebat Regium pectus vicem Civitatis perpetuis nequā vicini insultibus & Fraudi natæ. Præsens verò Fides & Constantia adeò Te inflammabat, ut solam Tuo sudore, militumq; jacturâ dignā censeres. Castra mox ponebas in oculis fatigatæ Civitatis, Indicium tuæ Mentis, quod aliàs excludebat Borysthenes, & circumfusus hostis. Illa variè sollicitatos animos tunc reficere, nutantem alicubi fidem firmare, Constantiæ alacritatem novam adjicere. Ne verò mutam spem, timidi otii specie, dubiam redderes, prudentis tuæ Virtutis fuit Cautio. Munimentis hostem & vallis, quibus se induerat, exturbare erat faciliùs, quam de die fluvium transire. Tam in suas partes Naturam ipsam compegerat meticulosa perfidia! sed illa Tui, præsentis Domini reverentiâ, noctu tentata, Copiis Tuis officiosum vadum præbuit, ut cæcis tristibusq; præliis, indigni luce perduelles afflicti, damna sua & dedecus ad Solē recenserent. Vix partē Orbis, Ur-

Urbem cingentis, demeras, ubi reliquus pavore concussus, inq; se revolutus, Militi Tuo locum dedit, Suo Molestùs Duci. Ceperat is ampliorem Castris locum, mente mali præsagâ, ne repellere ipse suos cogeretur, quos Tu ejecisses. Tibi autem, Rex, non sufficiebat amicam Urbem periculorum solvisse metu, nì hostem in eundem rejecisses. Docendum cingendi vices, quò agnosceret, tàm in proclivi Tuæ Virtuti esse, obsidionem ipsam obsidere, quàm ejus perfidiæ fuerat securam Urbem. Jucundò spectaculo, ut me Fides Orbis juvet, insano tumentem furore Moscum in angustias agebas, quasi venandi Arte latibulo ejus occluso. Infausta hæc Mosco quies, & nulla unquam turbulentior. Jam calamitates ab agro Polono recedere in Moscoviam, ibi flamma, ibi ferrum grassari, inde commeatus iis succurrere, qui defensores ejus fame & rerū inopiâ enecabant. Satis hoc calebat Balneum, in quo Dux Sceleris crassos errores exsudabat, ferociam Barbari pectoris ad supplex Tui, veri Domini, obsequiū componens. Tyrannus interim, domi tactus damnorum sensu, ut alienis viribus, gravitatem impendentis mali discuteret, luem Turcicam commovit. Incendi se facilè Lunæ Orientales patiebantur, calamitate non melioris socii, occasionisq; commoditate, reliquo orbi funestam inducendi noctem, ex superstitioso vaticinio. Scythæ Solenne suum in vicinam Russiam servantes, ultricia Tuorū Arma tergis exceperant. Hi vindictæ progressu latiùs delati, prædā depopulatorib. provinciarum excusserant per ipsos Valachiæ fines. Movendæ Tetri Orientis bili satis hoc erat, cū dona juraq; Contributionum, perpetuę servitutis pignora, Moscus offerens, in vacuū quasi Regnū barbariem invitaret. Stultâ spe atq; opinione, felicem Tuam dextram â Victoriarum cursu revocatum iri in novos tumultus. Quasi aliorū more & sorte, pręsens tantùm vincere didicisses. Prodibat Abazi-Bassa, homo ad cædes factus cum

cum Gentium colluvie. Effœminati Turcæ, Tatari rapaces, Leves Valachi, in Sacri Regni fines, odia & tela conferebant. Absentia Tua, vires in Moscum exportatæ, Terra accessu facilis, desperatã animabant audaciam. Sentiebas eminùs mente Barbarorum vel amentiâ veriùs, Poloniam jam absorptam. Ne Sacrilegæ manus lasciviam explerent, quò corpus non licebat, transtulisti felicitatem atq; Auspicia. Congrediebantur divisi Orbis Vota Fataq;. Luna Turcica Cornua sua numerosisq; cohortibus ancillantes stellas, Scythas, completura Orbem suum educebat. Dixisses debellaturam Europæum Cœlum, si ad solem non accederet. Polonia is erat & Tua VLADISLAE Fortuna, cui nunquam adversa fuit, quin defecerit. Nunc quoq; rubere docta suo sanguine & conatûs stolidi pudore. Sufficere rata Septentrioni, movisse Arma in ejus Dominum, ut successus turbaret. In Magnis sat erat, voluisse. Verumenimverò Rebellis Infortunio magnũ Turca adjiciebat cumulum, suâ promptitudine. Munera, tributa capiendi, ut vires ejus hauriret, in novum Fati sui experimentum impendendas, ne suas prodigeret. Infelici autem operâ, coactam in Smolenscum Moscouiæ medullam, Tibi Regum Felicissimo parabilem reddidit, Moscum ubiq; infeliciorem. DuxSchein domitus jã Tuis armis, circumspectata diù subsidia desperans, in Clementiã Tuâ vitæ spem locabat, potentię impar. Victo sibi apud Te salutem superesse certus, gnarusq; scire Te & vincere & victoriã moderatè exercere. Sic Tua Victoris genua advolutus, signis Militaribus, bellicis instrumẽtis, toto perfidiæ apparatu relicto, à Te humanissimo Domino, vivendi eundiq; gratiam impetrabat. Ut invisus nuncius cladem damnaq; Tyranno tristi; Rebellibus Domini Fortunam referret. In hostis cedentis vestigia Victrices Tuas Aquilas inferebas, Tui immemor, memor Civium & gloriæ. Neque enim ingentes molestiæ, nec tempestuosum cœlum in de-

deficientis Naturæ angulo ardorem illum Tuum obtundebant. Longinqua metu, armis adversa concutiebas, nihilq; Tuæ Virtuti erat invium, & velle, vincere. In quo felicissimo Victoriarum tenore, infelix fato suo perfidia, Tuam appellabat mansvetudinem, ne Fortitudine funditùs periret. Nec Tu prudens Felicitatis moderator ab humanitate in extremum rigorem sic abieras, ut non Exemplo Tuo probares, omnes illic adesse Virtutes, ubi una sit. Sciebas adversum Hostem fortiter prosternere, sed simul supplicem habere clementer, fortunam reverentèr. Ut vel sic Famam recenti Imperio conciliares, & virtutibus Regiis amorem. Itaq; facilis eras in novam veniam, Rebellibus suo se judicio, & pœnâ ipsos plectentibus. Nec sollicitis amplius, amissa recuperare, modò Tu ea cum illorum quiete possideres. Ovans opima spolia & gloriosum debellatæ perfidiæ fructum ferebas in Patriam. Mœstam hactenus Tuâ magis absentiâ, quàm suo periculo. Tùm verò suâ exultantem sorte, quàm fausto regressu Triumphans formabas. Mirabatur Orbis Tuam Felicitatem, qui nondum unum Tui Regni Annum superaras, & jàm duos hostes. Cæsaris verò tot seculorum encomiis elatam, vilipendio deprimebat, postquam Majoris documentum principium Imperii Tui dedisset. Vicit ille, ubi venit, ubi vidit. Communem hanc cum ipso habes: Tu verò vicisti hostem, quem non vidisti, depulisti cervice Regni, ad quem non venisti. Tuam ille vincentis vim sensit, qui alibi vincebas. Tyrannorum maximum per latus Bassæ fodisti, vulnerasti, repulisti, & quid sperandum esset de Tuâ præsentia, absens ostendisti. Non poteras ex Naturæ ingenio duos hostes immensis distinctos

ctos ſpatiis ſimul videre,ſed ex Felicitatis Tuæ,ſimul vincere. Supra Naturam Tua Fortuna erat. Sed nec dum ſupra Invidiam. Fremebundus enim Rerum à Te geſtarum Famam, Ignominiamq; eluſi ſui impetûs admittebat Turca. Novo Marti diſcrimen tradere intentus, Virtutis & Fortunæ. Nam & ille Captator Gentium, capere non poterat, quod ægrè ſenſerat. Te alibi occupatum ſuffeciſſe ſuis inſidiis,quibus maxima pars Orbis ceſſiſſet. Ne obſcura eſſet indignatio livorq; Legatum Tuum moleſtis ambagibus circumductũ ita excepit,ut trucibus oculis,ſævis geſtibus,verbis tumidis,animum in Te non meliorem exprimeret. Taliter ferocientis inſaniæ tempeſtiva parabas remedia. Exercitum victoriis inclytum à Septentrione jubebas ire furori Lunatico obviam. Ipſe Generoſorum Civium promptitudinem Tuis auſpiciis comitabaris & felicitate. Facilè enim prævidebas,Turcam pares iræ vires educturum, Non tamen neſcius eras,maximũ ejus robur,laborare alibi,nec ſimile domi ſuppetere.Et quãvis revocaretur,hoc tamen intereſſe inter Tuum & ejus Militem, quod hic Perſicis calens plagis,infelix,vecors, non in ſpem Victoriæ, ſed tardioris exitii metum iturus eſſet. Tuus verò opulentiâ prædæ,facinorum gloriâ,jure pro Sancto Orbe pugnandi animoſus,in conſvetudinem vincendi. Coactis jam copiis potentem minacemq; hoſtem confundebas cernendi alacritate. Conceperat enim ipſe ſuo More timidam de Te quoq; ignaviã, quam in multis deprehenderat.Quaſi in denſiſſimas ejus cohortes,numeroſas ex universâ barbarie turmas, dextram hactenus victricem inferre non auderes. Neq; Tu Serme Rex contemnebas Hoſtem,qui feliciſſimis latrociniis occupaſſet ampliſſimum Imperium, & quem excludere ſolum,vincere eſſet.Paratus pugnare,morâ tamen prælii & quieſcendi copiâ eum ludebas,pluris Tuorum Sanguinem æſtimans, quàm qui libidine pugnandi nimiâ prodi-

geretur.

geretur. Non in hoſtilis mixtionem, ſed defenſionem patriæ ſatum; natumq; ut viveret pro Aris & Focis vinceretq;, non temerè periret. Quæ Tua cunctatio tàm proſperè cadebat, ut animis, audaces usq; caderent,diſcerentq; timere, quem oderant. Acceſſio mali erat quod momenta firmandæ pacis Tuis veniebant committenda placitis. Quam ita definiebas, ut de finibus hoſtium litigioſas partes Tuis adjiceres, aſſereresq; Regno ſine ſanguine quod multo hactenus infeliciter quæſitum erat. Servatam enim jàm tùm videbas Patriam, cũ hoſtem pavore diffluentem.Hoſtem,qui timidus videri nunquam voluit.Nunc certè maluit, quàm ad Tuam Fortunam, omnẽ ſuã confringere. Ne verò ſola timendi inſolentia,inſolenti barbaro apud Te temeritatis obtineret gratiam,damnũ imperaſti Felix Arbiter. Æternum Tuæ gloriæ monumentum, & quod poſteros in perpetem nominis Tui Amorem ac venerationem trahet. Ite nunc pectora Lunatica & VLADISLAI Felicitati invidete,ut eam infelices augeatis! Ite & Fati veſtri finitam indulgentiam agnoſcite! Jactus minùs iterati proſperè,ſi non monent ſatis,inſtruant ſtuporem ſigna,quæ latrociniis præfertis. Meridiantis Ertuculis Patris Oſmanis ſomnium, Lunam eſſe voluit, quam à Cœlo mutuaremini,in aliquem Rerum ſplendorem. Tenebras quamvis Luna noctemq; non tollat, illuſtrat tamen. Potentiæ veſtræ vitia ſceleraq; fatale quietis nomen tegit, non purgat. Scilicet ne invitis Diis, in Terris Dii eſſe videamini. Habetis Imperium, ſed cum labe; à Numine,ſed irato iis,quorum ſedes occupaſtis,non vobis propitio. Viciſſitudinum minis ipſa vos ornamenta Imperii caſtigant.Luna etiamſi plena,Terrâ tamen minor eſt. Veſtra ad perpetua Cornua damnata,nunquam hiatum ſupplebit,nunquã æquabit Orbem. Demitte tandem ſupercilia Gens DEO hominibusq; inviſa; Criſtasq; ſpontè pone, quas ſubindè emergentes, Polonia reſecat.

Hic

Hic occidit Cornu Tuum, quoties oritur. Menstruæ paupertatis memor limitem reverere, quem Tibi Fata posuerunt. Tu verò Regum post natos Reges fortissime, Macte Tuâ Fortunâ, Tuâ Famâ! Et utramq; in æternitatem crescentem firma, supplãta, Tuo illo Animo Recto, Bono, Magno. Secula loquentur ætatis Tuæ miracula. Uniusq; Anni Virtutem sequentes omnes habebunt uberrimam gloriæ segetem. Patria autem Tot Tibi Triumphos debet, quot sensit hostes. Quicquid multarum Gentium cruore rubicundus Oriens, quicquid sceleribus concretus Septentrio, odii, virulentiæ, calamitatum in omnē Poloniam certatim ingerebant, id Tuâ Dextrâ, Tuâ Majestate, Tuis utrinq; auspiciis retorsisti, contrivisti, sustulisti. In ære Tuo est ac æternæ gratitudinis vinculo Smolenscum, quod ex Faucibus Crudelissimi Tyranni eripuisti; Lithvania, quam imminentis periculi gravi metu levasti; Podolia, quam ab hostibus sævissimis liberasti; Totum Regnum, quod secundissimis successibus propugnasti. Ereptor, Levator, Liberator, Propugnator clues, & verè PATER PATRIÆ. Quam olim Q. Fabius Maximus Dictator Cunctando obtinuit Coronam, Tu Festinando meruisti. Graminea ea erat, ipso pretio supra Laurem. Hanc Tibi PATRIÆ SERVATORI conspirantes Civium affectus decernunt, parantq; immortali gramine. Nunquam otiaturi in gloriosi Tui Nominis, Genii, Fortunæ admiratione ac laudibus. Venerabitur Beata Suo Rege Polonia æternis studiis Tuas Victorias. Sed & æternâ vecordiâ Tuorum Felicitatem Armorum infelix Barbaries horrebit.

Hist. Polon

b. opra

